

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

EPOPEEA GLORIOASĂ a VITEAZULUI MIHAI - eroul neamului nostru(8)

Ing. Angela FAINA

Cu paloșul în mână și cu arma minții, Mihai-Vodă coagulează toată românimea într-un singur stat, „așa cum a fost de veacuri”, sub sceptrul românesc și sub același drapel tricolor

„Și astăzi se împlini porunca cea din veac:
să stea laolaltă cei dintr-o singură mamă !” –
Mihai-Vodă Viteazul,
27 mai 1600, domn al celor trei țări române.

Aderarea Țării Românești la „Liga Sfântă”, sub patronaul Papei Clement al VIII-lea

După bătălia navală de la Lepanto, din anul 1571, când flota navală musulmană a fost înfrântă de coaliția creștină, în frunte cu Habsburgii, coaliția națiunilor creștine s-a relaxat.

Capul Bisericii Catolice vest-europene, Hippolito Aldobrandini, devenit Papa Clement al VIII-lea, constatând puterea și expansiunea turcilor în Europa în ultimii ani ai secolului al XVI -lea, încerca din răzputeri să refacă alianța militară creștină. El a depus eforturi stăruitoare în vederea reunirii forțelor creștine împotriva necredincioșilor turci, dorind să elimine pericolul păgân, alungându-i din Europa. În acei ani, înaintarea distructivă a forțelor otomane spre centrul Europei, era deosebit de puternică; ea avansa pas cu pas spre inima continentului și nici un stat singur, nu se putea opune fără ajutoare, mașinării de război islamice.

În acești ani dificili pentru europeni, când avansul otomanilor spre centrul Europei era un fapt împlinit, când Câmpia Panoniei era deja un pașalâc turcesc, iar Viena era ea însăși amenințată, lupta era acerbă, turcii luptând cu încrâncenare pentru a-și menține poziția pe teritoriile cucerite.

În acest timp, se derula războiul cu turcii, cunoscut în istorie sub numele de Războiul de 15 ani (1593-1606). Războiul cel mare între forțele creștine și Imperiul Otoman, începuse în iulie 1593. Este un război care va fi dus fără contenire, până în anul 1606, deci 13 ani, de aceea s-a și numit „războiul cel lung”.

Papa și-ar fi dorit chiar o cruciadă împotriva forțelor răului, care subjugaseră Europa de Est și Centrală. Erau chemate toate țările creștine la o luptă constantă, fără preget spre realizarea acestui deziderat. După tratative fructuoase, s-a decis în final, crearea unei noi coaliții creștine împotriva înaintării otomane.

Pentru a împiedica expansiunea otomană, Sfântul Imperiu Roman de națiune germană (Sfântul Imperiu Romano - German cum se mai numea) și papalitatea, creează „Liga Creștină”, din care fac la

început parte Spania, Imperiul Habsburgic, Republica Veneția și papalitatea. Această ligă era o alianță militară creștină cu scopul declarat de a se opune expansiunii otomanilor în Europa

În curând, liga se extinde cu noi membri, prin aderarea ducatelor italiene Toscana, Mantua și Ferrara.

Papa Clement al VIII-lea (1592-1605)

Imagine luată de pe en.wikipedia.org

Între timp, aderase la această ligă și Spania, pe atunci o mare putere economică la apogeu, ce avea extinse teritorii, până în America Latină. Imperiul Romano-German era printre membrii fondatori ai ligii, iar statele germane ofereau și ele sprijin în oșteni, armament și bani.

Spania era activă, regele Filip al II-lea, fiul lui Carlos al V-lea al Spaniei, era entuziasmat; îl susținea consecvent pe papă, ducând lupte navale în Marea Mediterană cu otomanii, dar Anglia care era adversare ei pe plan politic, economic și militar, avea alte interese. Ea, căuta pe toate căile să se opună ligii, încercând să saboteze aceste înțelegeri între creștini, ademenind Polonia de partea ei, cu diverse promisiuni. Diplomația Angliei a dat roade, Polonia promovând o politică de neutralitate binevoitoare față de Imperiul turc și evitând aderarea la „Liga Creștină”, pretextând diverse motive.

Dovedind o intuiție și o viziune caracteristică doar marilor lideri militari și politici, Mihai nu rămâne indiferent la mișcarea antiotomană ce cuprinsese întreaga Europă și, atras de mirajul eliberării țării sale de către turci și nu în ultimul rând, de necesitatea de a scăpa de datoriile grele care apăsau țara, el alege să se alăture creștinătății unite a

„Ligii Sfinte”.

arată cu cea a turcilor, a căutat să se integreze în sistemul de alianțe ce se închea. Fapt ce îl caracteriza pe deplin, chiar fără să fie invitat, Voievodul Mihai se oferă să participe la alianță, după puterile sale. Trimite soli în Europa, la scaunul papal, la împăratul Sfântului Imperiu Romano-German, Rudolf al II-lea, în Polonia, în ducatul Toscanei, Mantovei, al celui de Ferrara și în Republica Veneția, Spania, etc.

Astfel, el nu așteaptă, ci acționează rapid, în timp util și nu pune condiții de aderare ca polonezii, care nici măcar nu agreau o asemenea înțelegere. Mihai, ia el însuși inițiativa; atitudinea sa este una activă, responsabilă.

Forța militară a Țărilor Române era de o importanță capitală pentru apărarea la Dunăre a creștinătății, pentru oprirea expansiunii otomane sau măcar pentru frânarea ei. Țara Ronească era de o importanță vitală pentru Imperiul Otoman, de unde aceștia își făceau aprovizionarea de diverse produse agricole, animaliere, ostași și alte materiale necesare armatei sau imperiului. Pentru a slăbi puterea turcilor, privându-i de toate binefacerile și avantajele materiale și umane pe care aceștia le aveau din partea Valahiei și Moldovei, europenii doreau ca la alianța lor, să participe Țara Românească, Moldova și Transilvania. Le era absolut necesară întărirea alianței, un deziderat evident pentru toate statele europene. Originea atât de renumită a românilor, de străluciți și viteji luptători încă de pe vremea dacilor, era cunoscută și papa ar fi fost foarte bucuros să aibă un sprijin de nădejde în a opri la hotarul Dunării, înaintarea otomană în Europa. Valahia era zidul pe care creștinătatea trebuia să-l ridice spre a opri avansul turcilor.

Papa îi trimite lui Mihai Vodă o scrisoare în care subliniază și confirmă faptul că el ar putea fi de mare folos creștinătății, având în vedere renumele strămoșilor săi daci, de viteji soldați: „Iar despre tine, Mihai, am auzit că ești un suflet mare și despre poporul tău am aflat că sunteți descendenți din strămoșii latini și italici, ceea ce presupune că vă ridicați la nivelul gloriei pomeniților înaintași și deci la alăturarea la Liga Sfântă.”

Papa sublinia la întrunirile statelor din „Liga Sfântă” faptul că locuitorii Țărilor Române au un trecut glorios și spunea: „Să li se aminte că atât moldovenilor cât și muntenilor că sunt o colonie de italieni și că ar trebui să lupte de partea „Ligii Sfinte” pentru a nu se mai vărsa sânge creștinesc.”

Între timp, după intense eforturi ale papei Clement al VIII-lea, au mai aderat la „Liga Sfântă” ducii de Savoia, regatul Croației și cazacii Zaporojeni. Și Sigismund Báthory a dus tratative de aderare și a încheiat de asemenea un proiect de angajament cu „Liga Sfântă” în februarie 1594, fapt care a devenit realitate în septembrie același an, însă doar după alungarea membrilor din Dieta Transilvană care se opuneau, aceștia motivând că dominația Habsburgilor era o stăpânire de nesuportat, numind-o „ca pe una cu jugul de fier”.

Aron Vodă, Domnul Moldovei a semnat și el, la 16 august 1594 tratatul cu „Liga Creștină”.

Începând cu septembrie 1594, după ce tratatul transilvănenilor și a moldovenilor cu „Liga Sfântă” a devenit realitate. De acum încolo, Mihai se simțea mult mai încurajat. Semnarea tratatelor de către vecinii săi, îi garanta lui Mihai că va putea avea un real sprijin în lupta sa, împotriva Porții Otomane.

În aceste dificile împrejurări politice, greu de girat, atât datorită puternicei presiuni externe otomane cât și situației de mare sărăcie internă, nevoit să facă față singur la Dunăre în fața pericolului islamic, Mihai Viteazul s-a văzut nevoit precum Mircea cel Bătrân, Vlad Țepeș și Ștefan cel Mare, să ceară ajutor material și militar Apusului.

Acum liga se lărgise, având sprijinul din partea multor state creștine puternice și bogate, iar de acum încolo, vecinii lui Mihai erau deja angrenați și sprijiniți în lupta antiotomană.

Mihai Vodă a profitat de acest context internațional favorabil, existența alianței militare a „Ligii Sfinte” și decide că singura soluție de a ieși din acest impas era angajarea fermă a țării sale alături de puterile creștine.

Mihai Viteazul - cu crucea în mână
Imagine luată de pe infoprut.ro

Încurajat de Papa Clement al VIII-lea și de împăratul Rudolf al II-lea de Habsburg și de asemenea fiind absolut convins de necesitatea unui sprijin extern în lupta sa cu turcii care se anunța inevitabilă, în toamna anului 1594, Mihai-Vodă a decis alăturarea țării sale la această ligă, fapt ce s-a realizat printr-o înțelegere rapidă cu toate țările implicate.

Mihai îi scrie lui Rudolf al II-lea, împăratul de Habsburg, că: „Eu, însă, nevrând să sporesc puterea turcilor prin ostașii mei, de bună voie sunt gata a lua parte la Liga Creștină, fapt prin care mi l-am făcut dușman de moarte pe tiranul sultan, însetat după sângele meu.” -Nicolae Iorga- „Scrisori de domni, scrisori de

Domni”-1925

Faptul că va fi aliatul celor mai puternice și bogate state creștine europene și chiar a papei, îi dădea siguranță lui Mihai- Vodă în scaunul Valahiei și îi oferea protecția și ajutorul pe care-l aștepta, ca

apărător pe linia întâi a creștinătății. La granițele imperiului, lupta cu turcii nu înceta, fierbea într-una ura răzbunării reciproce; se produceau ciocniri frecvente, războiul nu contenea, ardea mereu, făcând ravagii.

Știind că Împăratul Casei de Austria, Rudolf al II-lea, nu a încheiat niciodată pace cu turcii, întotdeauna acceptând doar armistițiul cu aceștia, Mihai avea garanții serioase că asocierea cu acesta, va fi de un real sprijin în lupta împotriva păgânilor și îi oferea de asemenea și perspective frumoase pentru a se evidenția prin lupta sa antiotomană, în fața Europei.

Intrând în această ligă, Mihai-Vodă a devenit un pion important al creștinătății în ofensiva contra otomanilor. Toate capetele încoronate ale vremii își dădeau seama că dacă îl sprijină pe Mihai, vor sprijini chiar lupta contra avansului forțelor păgâne și a islamizării Europei, fapt aproape de a se împlini în acele vremuri.

Mihai era considerat ca fiind vârful de lance în această alianță, rolul său în luptele cu turcii, fiind unul major, de străjer la Dunăre, al frontierelor creștine, contra invaziei islamului, care prin atacurile sale, va frâna și va crea probleme mașinii de război otomane. Vodă Mihai știa că trebuia să poarte greul bătăliilor din linia întâi a frontului și că urma să ia decizii strategice și militare de mare importanță pentru țara sa și pentru întreaga Europă. Mihai realiza această situație cu mare clarviziune: Țara Românească era avanpostul politico-militar al creștinătății, care prin poziția sa și prin ajutor armat, putea feri Europa de invazia otomană. Granița amenințătoare cu Imperiul Otoman era la Dunăre; turcii erau poziționați pe malul drept, cel sudic, în cetăți fortificate și bine păzite de numeroși soldați, făcând mereu incursiuni în Valahia.

Conștient fiind de toate acestea, el și-a asumat acest rol cu curaj, loialitate și determinare, dar în același timp și consecințele aderării sale la „Liga Creștină”, adică paza Dunării, ceea ce însemna în viitorul apropiat, războaie crâncene cu turcii.

Giovanni de Marini Polli se exprimă astfel: „Apoi de la Mihai-Vodă se poate aștepta toată isprava dorită.” Mihai era sincer convins de importanța „Ligii Creștine” și era complet devotat cauzei creștinătății punând umărul pentru a elimina pericolul islamizării Țărilor Române și a întregii Europe.

În toate ocaziile ulterioare, el a dovedit că este un bun creștin: atât în focul luptelor cât și în politica sa externă și internă. El nu a trădat niciodată creștinătatea, dimpotrivă, a fost un loial susținător al ei; doar în momente critice, când nu mai avea altă soluție, când era lipsit de sprijin, doar în acest caz a temporizat relația cu Poarta Otomană, acceptând armistițiul sau pacea. Această pace era stabilită de comun acord cu aliații săi creștini, comunicând permanent cu Liga și cu împăratul Rudolf al II-lea referitor la situațiile în care se găsea. De îndată ce s-a ivit momentul oportun, a continuat în forță, lupta antiotomană.

Politica externă pe care a promovat-o de-a lungul anilor de domnie, i-au întărit rolul de mediator în zonă și de inițiator al multor acțiuni diplomatice, între Casa de Austria și tătari, apoi între imperiali și turci, trimițând solii și țesând legături atât cu polonezii, cât și cu alte state creștine. El a fost mereu atent și prevăzător în toate situațiile ce se iveau în zonă, pentru a le folosi în interesul țării sale și al creștinătății.

Polonezi nu au dovedit pe deplin că sprijină interesele creștinătății. Nu au aderat la „Liga Sfântă”, adoptând acea politică dublicitară de neutralitate binevoitoare, ei alcătuindu-și arhitectura politică în funcție de politica otomanilor, menajându-le interesele, neîndrăznind să-l supere pe sultanul turc.

În schimb, Mihai a dovedit cu fervoare și seriozitate că este pe deplin loial creștinătății, prin toate faptele de mare risc și de exemplară vitejie, pe care le-a săvârșit.

Revolta lui Mihai împotriva turcilor și implacabila sa răzbunare din octombrie 1594

În acei ani, Valahia gemea sub povara birului și a datoriilor față de turci. Birurile au devenit insuportabile, țăranii alegeau să fugă de pe moșii, lăsând locul turcilor care prinseseră „a se așeza” și a înlocui, în multe locuri, populația locală. Țara Românească se transforma încet-încet, într-o provincie turcească în toată regula. În țară se aflau cu diferite misiuni de la sultan, mii și mii de turci, care supravegheau pe domn și toate activitățile ce se desfășurau în țară. Marea majoritate erau înarmați. Alții, cu diverse indeletniciri și funcții, erau însărcinați să asigure diverse informații asupra evenimentelor din

țară. Lui Mihai nu-i convenea această permanentă supraveghere și imixtiune în treburile țării sale, din partea turcilor. Plata tributului și a datoriilor era o mare problemă și mai întotdeauna imposibil de rezolvat pe placul lor. Banii necesari creditorilor nu puteau fi strânși repede și la termen. La numirea sa ca domn, el trebuia să accepte plata datoriilor restante a Domnilor precedenți. Aceste datorii erau foarte mari, țara era secătuită, iar cămătarii și creditorii pretindeau plata imediată a datoriilor, plăți mult prea mari pentru a putea fi onorate. Vodă Mihai încearcă să negocieze cu sultanul o scădere a birului și o amânare, dar acesta refuză.

Văzând că Poarta nu-i acceptă propunerea și fiind într-un impas, neavând altă cale, în octombrie 1594, Mihai își spune sieși: „văd că sultanul nu ascultă de vorbă bună, ci numai de ascuțișul sabiei”.

În această situație, Mihai decide să se sfătuiască cu Divanul boierilor și cu țara întreagă. Boierii olteni și cei noi, care doreau să se afirme, au hotărât să ridice paloșul răzbnării împotriva „turcului”. Cum contextul extern era favorabil, turcii fiind implicați într-un război de durată cu Sfântul Imperiu Romano-German încă din vara anului 1593, s-a hotărât trecerea la acțiune.

Decizia fiind luată, Mihai îl trimite pentru a cere ajutoare, pe clucerul Radu Buzescu la Sigismund Báthory, de la care obține 2.000 de oameni sub comanda lui Mihai Horváth, pârcălab de Făgăraș și a lui Ștefan Békeș. Aceștia trec prin pasul Bran la 5 noiembrie 1594, îndreptându-se spre București. Mihai îl trimite pe stolnicul Preda Buzescu la Aron Vodă (1592-1595), iar apoi cheamă ceata de boieri olteni în capitală, pentru a organiza înarmarea și revolta plănuită în mare taină.

Mereu preocupat pentru a alege soluția care să-i asigure reușita, Mihai își face un plan ingenios.

Vodă Mihai promite creditorilor plata acestor datorii, doar pentru a câștiga timp. Sultanul văzând că Mihai totuși nu face plata datoriilor la timp, îl bănuiește de incorectitudine față de el, iar tensiunea între ei, crește continuu. În final, el decide pedepsirea „infidelului” Mihai. Emirul turc organizează un complot prin care vrea să-l ucidă pe Mihai-Vodă, dar acesta aflând de urzeală, s-a retras în mijlocul oștirii sale.

Fiind conștient și convins că nu le va putea da banii turcilor, chiar dacă ar fi fost să vândă toată populația țării, el recurge la o stratagemă prin care începe revolta împotriva turcilor. Îi strânge pe toți creditorii și funcționarii turci la visteria domnească pentru a-și primi sumele restante, deci pentru a „încheia socotelile”.

Dar socotelile sale erau mai mult decât sângeroase.

Ticluise un plan secret prin care să-și scape țara de plata birului și a celorlalte datorii. Era singura soluție de care dispunea. După ce imploră la Mănăstirea Mihai-Vodă milostivirea Mântuitorului și iertare pentru planul său, comandă artileriei să bombardeze clădirea vistiernicului Dan, unde se adunaseră la sugestia lui Mihai, creditorii și cămătarii turci, zarafii, spahiii, ceaușii și toți cei care trebuiau să încaseze banii. La semnalul lui Mihai-Vodă, tunurile lovesc în plin în mulțimea celor adunați, 4 000 de turci prezenți în București, fiind măcelăriți. Foarte mulți au pierit în focul incendiului mistuitor, iar supraviețuitorii sunt masacrați de armata domnească.

Au fost uciși încă circa 2.000 de ieniceri și întreaga garnizoană turcească din București, în frunte cu emirul. Toți turcii din Valahia, mii și mii de turci, au fost uciși sau alungați, iar la 24 noiembrie 1594, „țara a fost curățită de păgâni”. Au fost arse toate catastifele și zapisele zarafilor și cămătarilor turci iar Mihai aduce cu satisfacție la cunoștința tuturor, că toate datoriile țării față de turci au fost anulate. Aceasta a fost revolta lui Mihai, o pedeapsă implacabilă aplicată turcilor, o răzbunare ce a constituit primul pas prin care a pus capăt perioadei anterioare de supușenie față de Poarta Otomană. Apoi, a sculat și a chemat la revoltă toată populația Valahiei. Frații Buzești joacă un rol important în această răzvrătire, fiind mâna dreaptă a lui Mihai. Ei stăpâneau în secolele XV-XVI „Târgu-Jiul din moși-strămoși”, deopotrivă cu sute de moșii, circa 300, în toată Țara Românească. La chemarea lor, sate întregi de moșneni din Gorj s-au înrolat sub stindardul luptei pentru libertate și neatârnavare. Acești căpitani destoinici, vor da dovadă lui Mihai de loialitate și mare vitejie mereu, în toate situațiile dificile.

Cronicarul Radu Popescu (1655-1729) caracterizează faptele lui Mihai, astfel: „Mihai a făcut

aceasta din zel dumnezeesc și de multă milă ce-i era de creștini și de întreaga Țară Românească; pentru că ea, tare apăsată era de turci; românii erau jupuiți; li se luau cu sila nu numai lucrurile, dar și copiii cu nevestele ! Niciodată nu lipseau din țară vreo trei-patru mii de ieniceri turci și tătari: unii veneau, alții plecau, pustiau totul ca niște lupi, și nu lăsau Muntenia de loc să fie în liniște. Nimeni nu îndrăznea să le zică o vorbă; ei fără frică înjurau și pe Domn! (...) Și astfel, când împăratul a toată Germania s-a învrăjbit cu împăratul Constantinopolului, toți domnii ceilalți ai creștinilor, de la mic până la mare, au început să ia parte la luptă, să se avânte în războiu împotriva turcului, de care mai înainte se temeau, iar zeul Marte îi ajuta să secere pe turci.”

Va urma

Ienicer archebuzier turc
reformation.org